

Monumentnummer*: 529667

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 28 juni 2010
Kadaster deel/nr 82955/151

Woonplaats* Arnhem
Gemeente* Arnhem
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Arnhem
Locatieomschrijving Deelen/Klein-Heidekamp

Kadastrale gemeente* Arnhem
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1541

Omschrijving**

Inleiding

Gebouw 1-5 c.a. ligt vrijstaand tegen een bosachtige achtergrond aan de westzijde van de huidige Clément van Maasdijklaan aan de noord(west)kant van het muur- en hekwerk in de oostelijke toegangsweg tot Klein-Heidekamp. Gebouw 1-5 c.a. is een in 1940/1941 als 'Sonderbau' tot stand gekomen poortwachtershuis met garage en muur- en hekwerk en is op macroniveau onderdeel van een grote militaire vliegveldstructuur uit de jaren 1940-1945 en op mesoniveau van een ijl complex van in brinkdorppachtig verband geplaatste gebouwen.

Omschrijving

Eenlaags, met ca. 50 cm dik buitenmuurwerk uitgevoerd bakstenen POORTWACHTERSHUIS op rechthoekige plattegrond, gedekt door een met riet belegd schilddak met daknok evenwijdig aan de Clément van Maasdijklaan. Centraal in de met grauwe nokvorsten belegde nok een bakstenen schoorsteen met schoorsteenplaat en in het oostelijke dakschild twee halfronde, onder halfcirkelvormige dwarskapjes geplaatste dakvensters met dubbele houten draairamen aan een centrale spil en met nokvorsten als onderdorpels. Op de hoek van de zuidelijke kopgevel / hoofdgevel en de linkergevel een van twee treden voorzien portiek, met in beide gevels een half rond gesloten toegang onder dubbele rollaag, gescheiden door een vierkante hoekkolom. Portiek met bakstenen kruisgewelf, getoogde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

toegangsopening onder hanenkam, waarin lattendeur met drie boven elkaar geplaatste raampjes en rechts een klein getoogd venster onder hanenkam en met bakstenen dorpel, waarin een houten, met roeden in vieren gedeeld raam. Rechts in de zuidelijke kopgevel een onder rollaag en betonnen latei geplaatste en van bakstenen onderdorpels voorziene, relatief brede rechthoekige vensterstrook met vier geschakelde houten vierruits ramen. In de linker of westelijke langsgevel verder twee relatief kleine getoogde vensters onder rollaag, voorzien van vierruits draairamen en van in groen en wit diagonaal streepmotief geschilderde luiken. De noordelijke kopgevel van links naar rechts voorzien van een ongedeeld rechthoekig venster, getoogde toegang met vernieuwde getoogde deur en een getoogd venster met dubbele vierruits draairamen. Als tijdelijke voorziening een overkapping naar de garage. De oostelijke langsgevel heeft links een met een smalle muurdam op de vensterstrook aansluitend venster onder rollaag en betonnen latei en rechts een vergelijkbare, drie vierruits draairamen brede vensterstrook.

Waardering

POORTWACHTERSHUIS, deelsluitmakend van een ensemble van poortwachtershuis, garage / stalling en muurwerk, van algemeen belang als goed herkenbaar en zeldzaam onderdeel van een uit de Tweede Wereldoorlog stammend en door de Duitse bezetter als onderdeel van een groot militair vliegveld opgezet legerkamp, vanwege hun: architectuurhistorische, stedenbouwkundige, krijgs- en cultuurhistorische, situationele en complex- en ensemblewaarden, die onder meer kunnen blijken uit de op locale vormen geïnspireerde traditionalistische bouwtrant, uit de voor de bouwtijd kenmerkende onderdelen en details, uit de kunstmatig opgezette brinkdorpstructuur en de tot in detaillering doorgevoerde camouflage - en met name de uiterst zeldzaam toegepaste rietdekking, uit de specifieke ligging aan de toegangsweg en met ruim uitzicht, uit de samenhang van en met het totale militaire vliegveldconcept en de ruimtelijke hoofdlijnen en onderdelen van het kampement, en uit de onderlinge verwantschap van de hierbij toegepaste vormen.

Omschrijving

Bij gebouw 1-5 en ter weerszijden van de oostelijke toegang tot het terrein van Klein-Heidekamp uit twee afzonderlijke delen bestaand, enige tientallen meters lengte omvattend en circa twee meter hoog bakstenen MUURWERK. Tegenover wachthuis een vierkante hekpijler met dekplaat waarop een later aangebrachte, vierhoekige lantaarn op smeedijzeren voet, en aansluitend naar het zuiden een licht gebogen muur onder dekplaat. Het blijktens enige duimen ooit aanwezige draaihek ontbreekt thans. Een dergelijke, maar wat kortere gebogen muur bevindt zich ook aan de noordzijde van de toegang.

Waardering

MUURWERK, deelsluitmakend van een ensemble van poortwachtershuis, garage / stalling en muurwerk, van algemeen belang als goed herkenbaar en zeldzaam onderdeel van een uit de Tweede Wereldoorlog stammend en door de Duitse bezetter als onderdeel van een groot militair vliegveld opgezet legerkamp, vanwege hun: architectuurhistorische, stedenbouwkundige, krijgs- en cultuurhistorische, situationele en complex- en ensemblewaarden, die onder meer kunnen blijken uit de op locale vormen geïnspireerde traditionalistische bouwtrant, uit de voor de bouwtijd kenmerkende onderdelen en details, uit de kunstmatig opgezette brinkdorpstructuur en de tot in detaillering doorgevoerde camouflage - en met name de uiterst zeldzaam toegepaste rietdekking, uit de specifieke ligging aan de toegangsweg en met ruim uitzicht, uit de samenhang van en met het totale militaire vliegveldconcept en de ruimtelijke hoofdlijnen en onderdelen van het kampement, en uit de onderlinge verwantschap van de hierbij toegepaste vormen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument